

A vertical photograph of green grass with water droplets, serving as a background for the text on the left side of the page.

NATIONELLT

KLIMATMEDBORGARRÅD

**Kartläggning av trender utifrån
internationella exempel**

Innehåll

Vad är medborgarengagemang?	3
Vad är ett medborgarråd?	3
Medborgarrådets utformning	3
Syfte	4
Nationella klimatmedborgarråd: Exempel	5
Frankrike: The Citizens' Convention on Climate	5
Danmark: Borgerting på Klimaområdet	6
Storbritannien: Climate Assembly UK	7
Skottland: Scotland's Climate Assembly	8
Slutsatser utifrån omvärldsexemplen	9
Klimatmedborgarråd i relation till en svensk klimatpolitisk kontext	10
Avslutande ord	10
Referenser	11

Vad är medborgarengagemang?

Medborgarengagemang uppmärksammas alltmer i relation till klimatomställningsarbetet, både nationellt och lokalt. Fler initiativ och metoder testats, samtidigt som utmaningarna och kunskapen kring synergier mellan medborgarengagemang och klimatarbetet i stort också fortsättningsvis återstår. Medborgarengagemang kan definieras som ”en process som involverar medborgare i problemlösning eller beslutsfattande och som använder medborgare för att fatta bättre beslut” (International Association for Public Participation, 2018). Ett allt oftare förekommande exempel på en sådan process, är instiftandet av nationella medborgarråd i klimatfrågor. Metoden har prövats i flera länder i Europa, medan det i Sverige inte förekommit.

Vad är ett medborgarråd?

Ett medborgarråd, eller medborgarförsamling, samlar en för befolkning representativ grupp med medborgare att diskutera och lära sig om en specifik fråga eller ett tema (Scotland’s Climate Assembly, 2021). Medborgarrådet bygger på tre huvudsakliga faser – lärande, diskussion och beslutsfattande (SKR, 2021), och faller in under det som av Democratic Society (2020), definieras som en deliberativ process. Detta innebär således att medborgarrådets deltagare samlas i processer som genomsyras av diskussion, för att tillsammans komma fram till idéer och förslag (Democratic Society, 2020). Därav kan denna metod vara väl lämpad för komplexa frågor, likt klimatfrågor. Medborgarrådet involverar medborgare i framtagandet av idéer och resultatskapande under de senare delarna av en policyprocess – i de beslutsfattande stegen (Involve UK, u.å.). Nationella beslutsorgan använder allt oftare medborgarråd i sitt arbete, eftersom det tillåter beslutsfattare att inkludera och också interagera med medborgare på ett tydligare och mer nyanserat vis (UK Parliament, 2021).

Medborgarrådets utformning

Ett medborgarråds deltagare väljs ut slumpvis, för att på ett representativt sätt spegla befolkningen i stort (SKR, 2021; Involve UK, u.å.). Rådet kan organiseras både fysiskt och digitalt. Tidsmässigt är ett medborgarråd en relativt resurskrävande process, både i förberedelsefasen och under själva genomförandet. Även i fråga om ekonomiska, kunskapsmässiga och organisatoriska resurser är medborgarrådet relativt omständligt att arrangera (SKR, 2021).

Under rådets första lärandefas, är sakkunniga i den berörda frågan viktiga nyckelpersoner för medborgarrådets funktion, genom att delge rådets deltagare relevant kunskap. Detta är en viktig aspekt för rådets funktion och inkluderingsförmåga, där en känsla av bristande kunskap inte ska vara en barriär för deltagande i rådets diskussioner. Vidare är sakkunniga också ansvariga för att de rekommendationer som medborgarrådet kommer fram till ska vara vetenskapligt baserade (Scotland’s Climate Assembly, 2021).

Efter lärandefasen, tar diskussioner vid, där medborgarrådets deltagare får fördjupa sig i sina egna och varandras perspektiv och åsikter kring rådets övergripande tema och frågeställningar (Involve UK, u.å.). Även under denna fas, finns sakkunniga med som stöd i diskussioner genom objektivt kunskapsdelande. Slutligen syftar rådets avslutande fas till att deltagarna ska enas kring slutsatser och rekommendationer, som fungerar som inspel till den nationella klimatpolitiken (UK Parliament, 2021).

Varför medborgarengagemang?

Som komplement till den representativa politiska styrningen har deliberativa processer kommit att bli ett alltmer frekvent förekommande inslag. Deliberation är ett sätt att angripa beslutsfattande där deltagare tillåts resonera kring relevant information ur flera perspektiv, med tyngdpunkten i de diskussioner som uppkommer därigenom (Involve UK, u.å.d). Deliberativ styrning kan bidra med positiva inslag i beslutsprocesser där komplexa frågor hanteras och en önskan om att insamla en bred förståelse för olika perspektiv är önskvärt (National Consumer Council, 2008). Deliberativa metoder kan användas på flera styrningsnivåer och för en bredd av frågor, men bör inte ske där ingen reell påverkansmöjlighet eller önskan om inspel finns, eller där beslut redan är fattade.

Tips!

Se [National Consumer Councils nio principer](#) för deliberativa medborgarengagemangspröcesser.

Syfte

Denna kartläggning syftar till att utifrån ett antal exempel ge en övergripande bild av vad ett medborgarråd i klimatfrågor är och hur metoden har använts. I rapporten tas de nationella klimatmedborgarråden i Danmark, Frankrike, Storbritannien och Skottland upp. De fyra rådets utformning och egenskaper presenteras först enskilt och jämförs sedan i avslutande sammanställning.

Nationella klimatmedborgarråd: Exempel

Medborgarråd som metod för att skapa medborgarengagemang med fokus på klimatfrågor, är något som testats i flera andra länder. Råden har i dessa fall använts som ett komplement till den etablerade, representativa styrningen av det nationella klimatarbetet. Det är också en metod som kan fungera på andra styrningsnivåer. I detta avsnitt ges fyra exempel på nationella klimatmedborgarråd från europeiska länder.

Frankrike: The Citizens' Convention on Climate

I Frankrike organiserades det nationella klimatmedborgarrådet *Convention Citoyenne pour le Climat* från oktober 2019 till juni 2020 (Convention Citoyenne pour le Climat, 2021c).

Rådets utformning

Under sju tredagarssessioner, samlades 150 slumpmässigt utvalda medborgare för att diskutera en övergripande utmaning – *Hur reduceras växthusgasutsläppen med minst 40 procent till 2030 i en anda av social rättvisa?* Vid det sjunde tillfället, förmedlades sedan slutsatser som rådet dragit för beslutsfattare att ta i beaktande. Klimatrådet organiserades av *Economic, Social and Environmental Council* (Convention Citoyenne pour le Climat, 2021c).

“We are not in competition with elected representatives or with other actors in French society: we must all substantially change our behaviour to ensure our children and grandchildren a sustainable planet.”

*Convention Citoyenne
pour le Climat*

Rådets medlemmar

Urvalsprocessen leddes av Harris Interactive Institute. 255 000 personer kontaktades under en månad mellan augusti och september 2019 (Convention Cioyenne pour le Climat, u.å.b.). Urvalet skulle spegla befolkning, bland annat i fråga om utbildningsnivå, socioekonomisk bakgrund, ålder och geografisk hemvist (Convention Citoyenne pour le Climat, u.å.b.). Rådets medlemmar fick en ekonomisk kompensation om 86,04 euro per dag för sin medverkan i klimatrådet (Convention Cioyenne pour le Climat, u.å.a).

Rådets resultat och rekommendationer

Teman som behandlades under klimatrådets sammankomster var bland annat konsumtion, resande, boende och mat. Utifrån de diskussioner och lärandeprocesser som skedde under sammankomsterna, kom rådets medlemmar överens om och formulerade en rad rekommendationer för det nationella klimatarbetet (Convention Citoyenne pour le Climat, 2020). En rapport för klimatrådets resultat finns publicerad på franska. I rapporten kan de rekommendationer och förslag som rådet kommit fram till ses, liksom information om den andel av rådets medlemmar som ställt sig bakom förslagen (Convention Citoyenne pour le Climat, 2021a). Tilläggsvis kan en sammanfattad version läsas på engelska (Convention Citoyenne pour le Climat, 2021b).

Danmark: Borgerting på Klimaområdet

Danmarks Borgerting i klimatfrågor, anordnades av Klima-, Energi- och Forsyningsministeriet. Rådet skedde som ett digitalt forum för deltagarna att diskutera och lära om klimatrelaterade frågor (Klima- Energi- och Forsyningsministeriet, u.å.a.). I december 2019 beslutades om en klimatlag i Danmark, inom vilket beslut om instiftandet av ett klimatmedborgarråd inkluderades (Klima- Energi- och Forsyningsministeriet, 2020a).

Utformning av rådet

Rådet arrangeras i tre separata faser, med olika syften och teman. Ramen för rådets första fas, har bland annat varit diskussioner kring klimatlagens grundläggande principer och därtill närliggande frågor. Denna fas har genomförts, medan de andra två ännu inte skett (Klima- Energi- och Forsyningsministeriet, 2020a). Borgerting på Klimaområdet syftar till att låta medborgare diskutera och ge rekommendationer till klimathandlingsplaner (Klima-, Energi- och Forsyningsministeriet, 2020b).

För att säkerställa transparens och tillit tillämpades OECD:s principer för detta, och inkluderade följande aktörer i arbetet: En sakkunnig panel, med syfte att säkerställa kvalitet och balans i informationsmaterial, diskussioner och frågeställningar under rådets genomförande. Därtill inkluderades en expert på medborgarråd, med rådgivande funktion för att säkerställa hög kvalitet i metoder och genomförande, tillika en extern facilitator under samlingarna inom rådet (Klima-, Energi- och Forsyningsministeriet, 2020b).

Rådets medlemmar

Rådet består av 99 medborgare, utvalda representativt. Danmarks Statistik samordnade urvalsprocessen (Klima-, Energi- och Forsyningsministeriet, 2020b). Viktiga kriterier för urvalet var kön, ålder, geografisk spridning, utbildning och inkomst. Processen bestod av tre faser, där den första inkluderade utskick till 10 000 personer. Därefter kontaktades ett antal av dessa via telefon, varpå ett urval utifrån kriterierna till sist genomfördes (Klima-, Energi- och Forsyningsministeriet, u.å.a).

Samtliga av rådets deltagare fick ta del av ett informationsmaterial, i form av en 52 sidor lång rapport, med relevant information för rådets diskussioner och vetenskaplig bakgrund till klimatförändringen. Detta var en förutsättning för att rådet skulle kunna genomföras med lika förutsättningar för deltagarna (Klima-, Energi- och Forsyningsministeriet, u.å.a). Ekonomisk ersättning utgick till deltagarna om 700 danska kronor för transporter, samt 1000 dkr per tillfälle och för övriga omkostnader för boende och mat (Klima-, Energi- och Forsyningsministeriet, 2020b).

Rådets resultat och rekommendationer

Borgerting på Klimaområdet har under sin första fas, kommit fram till rekommendationer för den nationella politiken. I slutrapporten för denna fas, presenteras dessa rekommendationer tillika redogörelser för hur rådets medlemmar röstat i de frågor som behandlats under perioden (Klima- Energi- och Forsyningsministeriet, 2020a).

Ungeklimarådet

I Danmark finns, förutom Borgerting på Klimaområdet, också ett klimatråd för ungdomar – Ungeklimarådet (Klima- Energi- och Forsyningsministeriet, u.å.b). Rådet har funnits under tre år och verkar i ettårsperioder, med olika medlemmar. Syftet med rådet är att ge rekommendationer till politiken på klimatområdet (Klima- Energi- och Forsyningsministeriet, u.å.b). För närvarande är 11 ungdomar medlemmar i Ungeklimarådet.

Storbritannien: Climate Assembly UK

I Storbritannien har klimatmedborgarrådet Climate Assembly UK genomförts, i syfte att diskutera omställningen mot landets mål om att nå netto-nollutsläpp till år 2050.

Rådets utformning

Rådet arrangerades under 6 helger mellan januari 2020 och maj 2020. På grund av pandemin av Covid-19, hölls de tre första träffarna fysiskt i Birmingham medan de senare arrangerades digitalt.

Under helgerna fick rådets medlemmar ta del av viktigt diskussionsunderlag, i relation till Storbritanniens omställning mot netto-nollutsläpp år 2050. Förutom medlemmarna i sig, deltog flera andra aktörer i genomförandet av rådet.

En grundläggande aktör för rådets funktion var den expertgrupp vilken bestod av forskare vars uppdrag syftade till att ge rådets medlemmar balanserad, tydlig och välgrundad information om klimatförändringen och dess koppling till nyckelbeslut i Storbritanniens klimatarbete (Climate Assembly UK, 2021).

Utifrån expertpanelens förslag, gavs en rådgivande panel möjligheten att ge synpunkter på förslagen. Detta skedde innan dess att rådets medlemmar fick ta del av och diskutera förslagen (Climate Assembly UK, 2021). Andra aktörer som involverades i arbetet var en akademisk panel, parlamentet och talare på rådets sammankomster.

Rådets medlemmar

Climate Assembly UK bestod av 108 medlemmar, som valdes ut genom representativt urval för att spegla befolkningen i stort. Aspekter som beaktades i urvalet var ålder, kön, etnicitet, utbildningsnivå, geografisk spridning, boende i stad eller på landsbygd samt individens uttryckta oro inför klimatförändringen (Climate Assembly UK, 2021). Urvalsprocessen baserades på principer av tillgänglighet, inkludering och medlemmarnas välbefinnande, där ingen skulle känna att deltagande begränsades av någon anledning (Climate Assembly UK, 2021).

Rådets resultat och rekommendationer

Rådet beslutade om att utgå från ett antal grundläggande principer och teman i relation till omställningen mot netto-noll år 2050 (Climate Assembly UK, 2021). Följande teman avlades under klimatmedborgarrådets träffar: Landbaserade transporter, flygtransporter, uppvärmning och energi i hemmet, maten och markanvändningen, konsumtion, kolsänkor, den förändrade kontexten genom Covid-19, samt ytterligare rekommendationer.

Beslutsfattande skedde på två sätt, där klimatrådets medlemmar antingen fick komma med egna förslag som sedan kunde leda till beslut, eller att medlemmarna diskuterade utifrån redan formulerade förslag, som rådets experter och organisatörer tagit fram (Climate Assembly UK,

“We have worked together in an atmosphere of respect, co-operation, tolerance and humour to arrive at the considered recommendations in this report”

Climate Assembly UK

Tips!

Se [England's Local Climate Engagement Programme](#) – Ett program för att stötta lokala myndigheter att involvera medborgare (Democratic Society, 2021).

2020). I rådets slutliga rapport presenteras de punkter och rekommendationer som rådet anser att den nationella klimatpolitiken bör ta i beaktande (Climate Assembly UK, 2020). Rekommendationer identifierades för respektive tema, tillsammans med ett antal ytterligare rekommendationer. För var och en av de förslag som röstades igenom av rådet, presenteras också information om vilket stöd dessa fick i rådets slutrapport (Climate Assembly UK, 2020).

Skottland: Scotland's Climate Assembly

År 2019 genomfördes Scotland's Climate Assembly, där drygt 100 av Skottlands medborgare gick samman i en medborgarförsamling med fokus på klimatfrågor (Scotland's Climate Assembly, 2021). Rådet finansierades av det skotska parlamentet (Scotland's Climate Assembly, u.å.). Den huvudsakliga frågan för rådets medlemmar att diskutera var *Hur bör Skottland förändras i syfte att hantera klimatkrisen på ett effektivt och rättvist sätt?* (Scotland's Climate Assembly, 2021). Frågeställningen angränsar till Skottlands arbete mot de nationella klimatmålen om en reduktion av växthusgasutsläppen om 75 procent till år 2030 och netto noll-utsläpp till år 2045 (Scotland's Climate Assembly, 2021).

Rådets utformning

Skottlands klimatråd genomfördes mellan november 2020 och mars 2021, digitalt på grund av Covid-19. Sammanlagt var rådet förlagt under sju helger (Scotland's Climate Assembly, 2021). Under rådet, fick medlemmarna kunskap om klimatförändringen och hur dess effekter kan reduceras och den anpassning som kommer att krävas. Aspekter som rör rättvisa, markanvändning, resor och arbete, mat och livsstil behandlades också under sammankomsterna (Scotland's Climate Assembly, 2021).

Organiseringen av klimatrådet byggde på ett beslut från det skotska parlamentet om att ett nationellt klimatmedborgarråd skulle etableras, med koppling till klimatmålen. Rådet baseras på ett antal grundläggande principer, vilka bland annat inkluderar att rådet ska vara oberoende från parlamentet och politiker, deltagargruppen är representativ för befolkningen, diskussioner bygger på transparens, att en ledningsgrupp finns till för att säkerställa balans och legitimitet i utformningen, genomförandet och rapporteringen under rådet, samt att deltagare är ekonomiskt kompenserade för sitt deltagande (Scotland's Climate Assembly, 2021).

Flertalet olika roller definierades innan rådet genomfördes, där sekretariatet finns till för att säkerställa att rådet fungerar som det ska under genomförandet. Design- och faciliteringsteamet bestod av InvolveUK och Democratic Society, vilka var med och organiserade och genomförde rådet. Andra viktiga aktörer för klimatmedborgarrådets genomförande var en ledningsgrupp, forskare och en granskande grupp (Scotland's Climate Assembly, 2021).

Rådets medlemmar

Rådet bestod av 105 medlemmar, som tillfrågades utifrån de 20 000 utskick som skickades till slumpvisa hushåll. Medborgarrådets deltagare valdes ut för att representera befolkningen i stort, med geografisk spridning och en mångfald i perspektiv, erfarenheter och bakgrunder. Åldern på medlemmarna var 16 år och äldre. För att inkludera ungas perspektiv, samverkade rådet också med Childrens Parliament (Scotland's Climate Assembly, 2021). Urvalsprocessen genomfördes av *Sortition Foundation*.

Rådets resultat och rekommendationer

Under 2021 publicerades en rapport, där resultaten av rådets diskussioner presenteras i form av ett antal uppsatta mål med relaterade rekommendationer. Sammanlagt beslutade rådet om 16 mål och 81 rekommendationer, vilka fokuserar på mer specifika åtgärder för målens uppfyllande (Scotland's Climate Assembly, 2021). En motivering om varför varje rekommendation är viktig presenteras också

i slutrapporten. För varje mål och tillhörande rekommendationer redovisas en procentuell siffra för andelen av rådets medlemmar som ställde sig bakom målet eller rekommendationen (Scotland's Climate Assembly, 2021).

Slutsatser utifrån omvärldsexemplen

Vilka likheter och skillnader kan då ses mellan de nationella medborgarråd för klimatfrågor som presenterats? För att visualisera detta, gjordes en sammanställning utifrån grundläggande principer och egenskaper för medborgarråden, vilket ses presenterat i Tabell 1.

Tabell 1. Sammanställning av principer och egenskaper för fyra nationella klimatmedborgarråd.

Sammanställning av nationella klimatmedborgarråd				
	Frankrike	Danmark	Skottland	England
Rådets namn	Convention Citoyenne pour le Climat	Borgertinget på Klimaområdet	Scotland's Climate Assembly	Climate Assembly UK
Huvudfråga	Hur reduceras växthusgasutsläppen med minst 40 procent till 2030 i en anda av social rättvisa?	Vad krävs för en grön omställning?	Hur bör Skottland förändras i syfte att hantera klimatkrisen på ett effektivt och rättvist sätt?	Vägen mot netto-noll 2050.
Organisatör	The Economic, Social and Environmental Council	Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	Scottish Parliament	The Involve Foundation; mySociety
Medlemmar & deltagare				
Antal tillfrågade	255 000	10 000	20 000	30 000
Antal medlemmar	150	99	105	108
Urvalsprocess/krav	16+ år Representativt urval	16+ år Representativt urval	16+ år Representativt urval	+16 år Representativt urval
Ekonomisk ersättning för deltagande	86,04 euro per dag.	700 danska kronor för transportkostnader, 1000 per sammankomst, samt för övriga kostnader för hotellvistelse och mat.	Deltagare kompenseras ekonomiskt för deltagande, summa ej definierad.	Deltagare fick £150 per helg, för deltagandet och för att täcka kostnader för resa, mat och boende.
Involverade aktörer				
Urvalsaktör <small>Ansvarig aktör för urvalsprocessen av rådets medlemmar</small>	Harris Interactive Institute	Danmarks Statistik	The Sortition Foundation	The Sortition Foundation
				Expertgrupp
Närliggande nätverk/råd		Ungeklimarådet	Childrens' Parliament	
Tidsåtgång				
Tidsspänn aktivt råd	oktober 2019 till juni 2020		nov -20 till mars -21	Januari 2020 till maj 2020
Aktiv tid för rådets deltagare	7 tillfällen á 3 dagar	3 tillfällen á 3 dagar	7 tillfällen á 2 dagar	6 tillfällen á 2 dagar
Övriga egenskaper				
Digital eller fysisk?	Digital	Digital	Digital	3 träffar fysiskt 3 träffar digitalt
Resultat				

Presentation av slutresultat	<i>AVIS DE LA CONVENTION CITOYENNE POUR LE CLIMAT</i> (Convention Citoyenne pour le Climat, 2021a).	Borgerringets Anbefalinger (Klima-Energi- och Forsyningsministeriet, 2020a).	Recommendations for action (Scotland's Climate Assembly, 2021).	The road to net zero: Final Report (Climate Assembly UK, 2020).
------------------------------	---	--	---	---

Klimatmedborgarråd i relation till en svensk klimatpolitisk kontext

I Sverige sker klimatarbetet nationellt, regionalt och lokalt i landets 290 kommuner. En utveckling mot att allt fler frågor och uppgifter lagts på den lokala nivån, har kommunens roll i den politiska sfären förändrats (SKR, 2019). Kommunerna har innehar en viktig position klimatarbetet genom närheten till implementeringen av åtgärder och till medborgarna (Klimatkommunerna, u.å.). Samtidigt är samverkan mellan olika styrningsnivåer viktig och för medborgarnas räkning kan en involvering i klimatarbetet också på regional och nationell nivå vara viktig.

Många kommuner har, exempelvis i enighet med den kartläggning som Klimatkommunerna genomfört under hösten 2021, genomfört initiativ för att involvera medborgare i det kommunala klimatomställningsarbetet. Ett behov av att öka delaktigheten hos invånare i klimatfrågor tycks finnas, där många ser positiva synergier med att låta omställningsarbetet samskapas mellan en mängd olika aktörer. Till skillnad från de exempel på nationella medborgarråd i klimatfrågor som lyfts i denna sammanställning, har det i Sverige inte genomfört några liknande försök att involvera medborgarna i det nationella klimatarbetet. Positiva exempel finns dock internationellt och i landets egna kommuner.

Tips!

Se Handboken

[How to run a citizen assembly](#)

y – Ett stöd för lokala myndigheter i att organisera medborgarråd (Innovation in Democracy Programme, 2020).

Avslutande ord

Instiftandet av ett klimatmedborgarråd kan vara ett sätt att ge medborgare möjlighet att delta i beslutsfattande och att stärka samhällets demokratiska principer, som samtidigt kan fungera som ett viktigt och givande verktyg ur beslutsfattarnas perspektiv. Ett medborgarråd ger insikter från medborgarna som annars kan vara svåra att fånga.

Jämförelsen mellan de fyra nationella medborgarråden på klimatområdet som tagits upp i denna sammanställning, visar att det finns mycket lika och tydliga ramar för hur de struktureras. Planering och organisering av ett klimatråd av denna magnitud är rigorös och kräver mycket resurser, både ekonomiskt, organisatoriskt och kunskapsmässigt. Samtidigt visar klimatrådets resultatrapporter att de diskussioner som hållits bidragit till konkreta och nyanserade rekommendationer och inspel till den nationella klimatpolitiken.

För att medborgarrådet ska ge önskvärda effekter är det viktigt att de resurser och förutsättningar som krävs finns på plats. Om så är fallet, kan denna form av processer dock ge värdefulla inspel i komplexa utmaningar likt klimatomställningsarbetet.

Referenser

- Climate Assembly UK. (2020). *The path to net zero: Climate Assembly UK Full Report*. Hämtad 14 november 2021, från <https://www.climateassembly.uk/report/read/executive-summary.html#executive-summary>
- Convention Cioyenne pour le Climat. (u.å.a). *Budget*. Hämtad 17 november 2021, från <https://www.conventioncroyennepourleclimat.fr/budget/>
- Convention Cioyenne pour le Climat. (u.å.b.). *How were they selected?* Hämtad 17 november 2021, från: <https://www.conventioncroyennepourleclimat.fr/en/how-are-the-participants-selected/>
- Convention Cioyenne pour le Climat. (2021a). *AVIS DE LA CONVENTION CITOYENNE POUR LE CLIMAT*. Hämtad 20 december 2021, från: https://www.conventioncroyennepourleclimat.fr/wp-content/uploads/2021/03/CCC-rapport_Session8_GR-1.pdf
- Convention Cioyenne pour le Climat. (2021b). *Citizens' Convention on Climate Report – Summary*. Hämtad 20 december 2021, från: <https://www.conventioncroyennepourleclimat.fr/wp-content/uploads/2020/07/062020-CCC-propositions-synthese-EN.pdf>
- Convention Cioyenne pour le Climat. (2021c). *What is the Citizens' Climate Convention?* Hämtad 17 november 2021, från <https://www.conventioncroyennepourleclimat.fr/>
- Democratic Society. (2020). *Innovation in Democracy Programme*. Hämtad 20 december 2021, från: <https://www.demsoc.org/projects/innovation-in-democracy-programme>
- Democratic Society. (2021). *Get on board the Local Climate Engagement Programme*. Hämtad 20 december 2021, från: <https://www.demsoc.org/projects/england-s-local-climate-engagement-programme>
- Innovation in Democracy Programme. (2020). *How to run a citizens' assembly A handbook for local authorities based on the Innovation in Democracy Programme*. Hämtad 20 december 2021, från: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/896502/iIDP_handbook_-_How_to_run_a_citizen_assembly.pdf
- International Association for Public Participation. (2018). *Spectrum IAP2 Spectrum for Public Participation*. Hämtad: 2021-11-10, från: <https://www.iap2.org/page/pillars>
- Involve UK. (u.å.). *Citizens Assembly*. Hämtad 19 november 2021, från <https://www.involve.org.uk/resources/methods/citizens-assembly>
- Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. (u.å.a). *Borgerting på Klimaområdet*. Hämtad 1 december 2021, från: <https://kefm.dk/klima-og-vejr/borgertinget->
- Klima- Energi- och Forsyningsministeriet. (u.å.b). *Ungeklimarådet*. Hämtad 14 december 2021, från <https://kefm.dk/klima-og-vejr/ungeklimaraadet>
- Klima- Energi- och Forsyningsministeriet. (2020a). *Borgertingets Anbefalinger*. Hämtad 15 december 2021, från: <https://kefm.dk/Media/637552682717115773/Klimaborgertingets%20anbefalinger.pdf>
- Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. (2020b). *Koncept for Borgertinget*. Hämtad: 2021-12-15, från <https://kefm.dk/Media/B/6/Koncept%20for%20borgertinget%20opdateret%20a-webtilg%C3%A6ngelig.pdf>

Klimatkommunerna. (u.å.). *Vad ingår i kommunalt klimatarbete?* Hämtad: 7 oktober 2021, från: <https://klimatkommunerna.se/vad-ingar-i-kommunalt-klimatarbete/>

Scotland's Climate Assembly. (u.å.). *How it works: Budget.* Hämtad 14 december 2021, från <https://www.climateassembly.scot/how-it-works/budget>

Scotland's Climate Assembly. (2021). *Scotland's Climate Assembly: Recommendations for action.* Hämtad 17 november 2021, från: <https://www.climateassembly.scot/full-report>

SKR. (2019). *Medborgardialog i styrning – För ett stärkt demokratiskt samhälle.* Sveriges Kommuner & Regioner (Rapport: 15). Stockholm: Sveriges Kommuner & Landsting.

UK Parliament. (2021). *About citizens' assemblies.* Hämtad 17 november 2021, från: <https://www.parliament.uk/get-involved/committees/climate-assembly-uk/about-citizens-assemblies/>